ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1-3/25/757-1624
nr 2.1-3/25/788-1680

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Elve Adamson
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	10.07.2025 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	21.05.2025 vaie nr 2.1-3/25/757-1624 26.05.2025 vaie nr 2.1-3/25/788-1680
Teabevaldaja	Põllumajandus- ja Toiduamet aadress: Väike-Paala 3, 11415 Tallinn e-posti aadress: pta@pta.agri.ee
Teabevaldaja vastutava isik	peadirektor
Vaide esitaja (teabenõudja)	Eraisik e-posti aadress: xxxxxxx@hotmail.com

RESOLUTSIOON:

avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, § 51 lõike 1 punktide 1 ja 4, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 ja 4 ning Vabariigi Valitsuse seaduse § 75[1] lg 3 alusel

1) teen vaideotsuse rahuldada vaide esitaja poolt 21.05.2025 ja 26.05.2025 esitatud vaided osaliselt;
2) teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:
a) vaadata uuesti läbi vaide esitaja 13.05.2025 teabenõude teine punkt ja kas väljastada vaide esitaja poolt soovitud Xxxxxx Xxxxx puudutavad käskkirjad või kui jätkuvalt keeldutakse käskkirjade väljastamisest suure mahu tõttu, siis põhjendada, milles suur maht seisneb ja kuidas see takistab asutuse igapäevaste ülesannet täitmist;
b) vaadata uuesti läbi vaide esitaja 16.05.2025 teabenõue osas, milles vaide esitaja soovis teavet ja dokumente, mis puudutavad PTA tunnustusüritust ning kas väljastada soovitud tunnustusüritust puudutav teave või keelduda selle väljastamisest, kui selleks on

seadusest tulev alus. Keeldumise korral tuleb keeldumist ka põhjenda. Inspektsiooni hinnangul ei ole siin tegemist suure mahuga.
3) jätta vaie rahuldamata:
a) 13.05.2025 teabenõude punkti 1 osas, milles vaide esitaja palus taastada kõikide 2023 ja 2024 „vastuskiri" dokumentide aegunud Webdesktopi linkide juurdepääs või väljastada kõikide aegunud linkide all olevad dokumendid, kuna see nõuab eelnevalt kõikide dokumentide üle vaatamist ja linkide kontrollimist, siis ei saa seda käsitleda teabenõudena avaliku teabe seaduse mõistes. Samuti on kõikide 2023 ja 2024 väljasaadetud dokumentide linkide üle kontrollimine ajamahukas, mida saab käsitleda suure mahuna.

Juhul, kui vaide esitaja pidas siiski silmas ainult talle varasemalt edastatud dokumentide linke, mille kaudu oli talle võimaldatud juurdepääs mingitele dokumentide, siis on teave varasemalt juba vaide esitajale edastatud ning vaide esitaja ei ole põhjendanud, miks ta sama teavet teistkorda vajab.
b) jätta vaie rahuldamata 16.05.2025 teabenõudes soovitud Xxxxxx Xxxxxxxx haridust tõendavate dokumentide väljastamata jätmise osas, kuna PTA-l soovitud dokumente ei ole.

4) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 18. juuli 2025. Samaks ajaks edastada koopia vaide esitajale edastatud täiendavast vastusest ka Andmekaitse Inspektsioonile.

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse üksnes vaideotsuse (ülaltoodud punkt 3) rahuldamata jäänud osas. Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Andmekaitse Inspektsiooni vastu halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

Riigiasutus saab käesoleva haldusakti vaidlustada Vabariigi Valitsuse seaduse §-s 101 toodud korras.

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:

Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspektsioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. Vaide kohaselt esitas Eraisik 13.05.2025 Põllumajandus- ja Toiduametile (PTA) teabenõude, milles palus taastada kõikide aegunud Webdesktop linkidele juurdepääs. Kui Webdesktop linkidele juurdepääsu ei ole võimalik taastada, siis palus vaide esitaja Webdesktop linkide all olevad dokumendid väljastada teabenõude korras, st kõik PTA 2023 ja 2024 „vastuskiri" dokumendid. Vastuskirjad võib väljastada ka uue kehtiva Webdesktop lingi kaudu.

2. Samuti palus vaide esitaja teabenõude korras väljastada kõik Xxxxx Xxxxx isikuga seotud käskkirjad. Kaasa arvatud PTA-le eelnenud asutuste käskkirjad ja Riigitöötaja iseteenindusportaali kinnitusdokumentide registris asuvad käskkirjad.
3. 20.05.2025 vastuses teabenõudele keeldus PTA soovitud teabe väljastamisest AvTS § 23 lg 2 p 3 alusel suure mahu tõttu. Lisaks selgitas PTA, et on pöördumise sisu analüüsides jõudnud järeldusele, et vaide esitaja 13.05.2025 pöördumine ei ole AvTS § 6 tähenduses teabenõue, kuna palutud ei ole olemasolevate dokumentide koopiaid või andmete väljavõtteid, nagu on AvTS § 3 lg 1 puhul määratud.
4. Teise pöördumise esitas vaide esitaja 16.05.2025. Teabenõude korras palus vaide esitaja väljastada PTA tunnustusüritusega seatud teabe ja Chandelier Group OÜ 28.11.2024 pakkumuse dokumendi ja peale tunnustamissündmuse toimumist esitatud Chandeleir Group OÜ arve ning maksedokumendid (ettemaks ja lõplik maks).
5. Lisaks palus vaide esitaja oma 16.05.2025 teabenõudes väljastada Xxxxxx Xxxxxxx kõrgharidust tõendava dokumendid ning kui Xxxxxxx Xxxxxxxxx on läbinud koolitusi, siis palus vaide esitaja väljastada õpingute läbimist tõendavad dokumendid.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

21.05.2025 vaie

Vaide esitaja märgib vaides, et PTA keeldus teabenõuete täitmisest AvTS § 23 lg 2 p 3 alusel. Vaide esitaja leiab, et ilmselgelt tuleb iga käskkirja dokumendi väljastamise nõuet menetleda eraldi. Ilmselgelt ei ole iga erineva käskkirja maht nii suur, et teabenõude täitmine nõuaks PTA töökorralduse muutmist, takistaks talle pandud avalike ülesannete täitmist või nõuaks põhjendamatult suuri kulutusi. Isegi teabenõudeid koos menetledes ei oleks käskkiri dokumentide maht suur. St nõutud käskkirju ei saa olla palju.

Vaide esitaja lisab, et ta ei ole kordagi palunud teabe analüüsimist, andmete üldistamist, uue dokumendi loomist, selgitusi tegevuse või protseduuride kohta., vaid soovis olemasolevate dokumentide koopiaid AvTS § 3 lg 1 tähenduses.

Arusaamatuks jääb ka viide AvTS § 33-le (juurdepääs andmesidevõrgule). Vaide esitaja leiab, et ilmselgelt on tema 13.05.2025 pöördumises teabe küsimine teabenõuded, mitte selgitustaotlused. Kuna kõik teabenõuete korras nõutud dokumendid (dokumendiregistris registreeritud elektroonilised dokumendid) peavad asuma infosüsteemides, siis nende leidmine ei saa nõuda suuri jõupingutusi. Dokumentide otsimisega ilmselt ei kaasneks märkimisväärset ajalist kulu ja tööjõukulu.

Vaide esitaja palub:

- Võimaluse korral palun taastada kõikide aegunud Webdesktop linkide juurdepääs.
- Kui Webdesktop linkidele juurdepääsu ei ole võimalik taastada, siis palub vaide esitaja aegunud Webdesktop linkide all olevate dokumentide väljastamist teabenõude korras. St kõik aegunud Webdeskop linkide all olevad 2023 ja 2024 PTA vastuskirjad. Vastuskirja dokumendid võib väljastada ka uue kehtiva Webdesktop lingi kaudu.
- kohustada väljastama kõik Xxxxxx Xxxxxx isikuga seotud käskkirjad. Kaasa arvatud PTA-le eelnenud asutuse käskkirjad ja Riigitöötaja iseteenindusportaali kinnitusdokumentide registris asuvad käskkirjad.

26.05.2025 vaie

Vaide kohaselt keeldus PTA 16.05.2025 teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 2 p 3 alusel. Vaide esitaja märgib, et kuna pöördumises oli mitu erinevat teabenõuet, siis jääb vaide esitajale

arusaamatuks, et millise teabenõude täitmisest PTA konkreetselt keeldus. Ilmselt on PTA üritanud keelduda kõigi teabenõuete täitmisest koos.

Vaide esitaja märgib, et AKI on varasemas vaideotsuses PTA-le selgitanud, et avaliku teabe seadus ei võimalda erinevaid teabenõudeid menetleda koos. Samuti ei võimalda avaliku teabe seadus erinevate teabenõuete täitmisest keelduda koos. Kuna on PTA on keeldunud ainult ühe teabenõude täitmisest (vaide esita ei tea millise), siis teiste teabenõuete täitmata jätmisega PTA rikub avaliku teabe seadust.

Vaide esitaja leiab, et iga dokumendi väljastamise nõuet tuleb menetleda eraldi. Ilmselgelt ei ole iga erineva nõutud dokumendi maht nii suur, et teabenõude täitmine nõuaks PTA töökorralduse muutmist, takistaks talle pandud avalike ülesannete täitmist või nõuaks põhjendamatult suuri kulutusi. Isegi teabenõudeid koos menetledes ei oleks nõutud dokumentide maht suur.

Vaide esitaja lisab, et ilmselgelt tuleb iga haridusdokumendi väljastamise nõuet menetleda eraldi ning iga erineva haridusdokumendi maht ei ole nii suur, et teabenõude täitmine nõuaks PTA töökorralduse muutmist, takistaks talle pandud avalike ülesannete täitmist või nõuaks põhjendamatult suuri kulutusi. Isegi teabenõudeid koos menetledes ei oleks nõutud dokumentide maht suur. St nõutud haridusdokumente ei saa olla palju.

Vaide esitaja leiab, et ametijuhendi ja AvTS § 28 lõige 1 punkt 6 nõuded lubavad eeldada, et ametnikud ilmselt peavad oma haridust ja õpet (koolitus, täiendkoolitus, enesetäiendamine) tõendama. St PTA-l peab olema teave iga ametniku hariduse ja eriala kohta. Kaasa arvatud teave läbitud koolituste, täiendkoolituste a enesetäiendamiste kohta. Ilmselgelt peavad ka töötajad enne ametikohale asumist tõendama oma kvalifikatsiooni.

Dokumendi väljastamisest keeldumise korral peab olema selgelt aru saada, et kellele väljastatud dokumendi väljastamisest on keeldutud. Samuti peab olema selgelt aru saada, et kas tegu on keskhariduse, kõrghariduse, koolituse, täiendkoolituse või enesetäiendamise läbimist tõendava dokumendiga.

Vaide esitaja märgib, et PTA 23.02.2023 käskkiri nr 1.1-2/ 1.1-2/27 sätestab, et koolituste dokumendid peavad olema registreeritud tähise 2.1-15 all. Kui mõni ametnik ei ole omandanud kesk-eriharidust või kõrgharidust või ei ole läbinud koolitusi või täiendkoolitusi või enesetäiendamisi, siis ilmselt tuleb dokumendi mitteolemasolu teabenõude täitmisest keeldumise põhjendusse kirja panna.

Kuna kõik teabenõuete korras nõutud dokumendid (dokumendiregistris registreeritud elektroonilised dokumendid) peavad asuma infosüsteemides, siis nende leidmine ei saa nõuda suuri jõupingutusi. Dokumentide otsimise ja väljastamisega ilmselt ei kaasneks märkimisväärset ajalist kulu ja tööjõukulu. Näiteks kuluarved peavad olema registreeritud tähise 3-23 all.

Kuna PTA ei ole 2025 aastal mitte ühtegi nõutud teavet või dokumenti väljastanud esmase teabenõude peale, siis ilmselgelt on PTA tegevus (üldjuhul õigusvastane) pahatahtlik ja kiuslik

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Vastuses inspektsiooni järelepärimisele on PTA selgitanud, et teabenõudes esitatud lingi järgi ei ole võimalik tuvastada millist vastuskirja dokumendihaldussüsteemist otsida, et kontrollida lingi toimivust. Seega ei ole kahjuks sellele küsimusele võimalik vastata. PTA küsis linkide kohta ka Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi (REM) dokumendihalduse nõunikult ning sai vastuse, et lingid ei tohiks aeguda.

REM-i nõunikult sai PTA järgmise vastuse. *Töölaudasid ei ole ümber tõstetud, kõik on samas kohas. Aadressid ei ole muutunud. Kui ma teaksin mis dokument peab selle lingi taga olema saaksin proovida. Variant on, et antud link ei olnud juba siis korrektne. Teine variant, et dokumendi säilitusväärtus on lõppenud ja seda enam ei eksisteeri süsteemis (on hävitatud). Kolmas variant on, et vahepeal on sarja avalikustamisi muudetud*.

Xxxxxx Xxxxxx isikuga seotud käskkirjade väljastamata jätmise osas selgitas PTA, et vastavalt AvTS § 23 lg 2 p-le 3 on teabevaldajal õigus teabenõude täitmisest keelduda, kui selle täitmine nõuab ebaproportsionaalselt suuri jõupingutusi, arvestades asutuse suurust, ressursse ja teabevaldaja liiki. Taotletud teave/dokumendid, nõuavad märkimisväärset ajalist ja tööjõukulu otsimiseks, tuvastamiseks ja töötlemiseks. Meie hinnangul nõuaks selle teabenõude täitmine asutuse poolt ebaproportsionaalselt suuri jõupingutusi, suunates oluliselt ressursse kõrvale meie põhiülesannete täitmisest.

Vaide esitaja poolt 16.05.2025 laekunud kiri sisaldas 9 teabenõuet. Seega on PTA hinnangul juba üksnes 16.05.2025 kiri käsitatav kui ulatuslik andmete küsimine. Lisaks võttis amet arvesse vahetult enne 16.05.2025 vaide esitaja poolt esitatud teabenõuded ja selgitustaotlused. 16. maiks olid sama isiku poolt juba esitatud teabenõuded 2., 7., 9. ja 13. mail. Seega on selgitustaotlused esitatud väga lühikese ajavahemiku jooksul ning seda ei saa käsitleda eraldi, vaid tegemist on ulatusliku teabenõudega.

Seoses Xxxxxx Xxxxxxx haridust tõendavad dokumentide küsimisega selgitas PTA, et küsitud dokumendid ei ole PTA valduses. PTA on 23.05.2025 oma vastuses 16.05.2025 laekunud teabenõudele viidanud, et teabenõude keeldumise aluseks on avaliku teabe seaduse § 23 lg 2 p 3.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Juurdepääs avalikule teabele

1. Tulenevalt AvTS § 3 lg-st 1 on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega on sisuliselt kogu avaliku sektori valduses olev teave, avalik teave avaliku teabe seaduse mõistes, millele saab piiranguid kehtestada üksnes seaduses sätestatud korras (AvTS § 3 lg 2).

2. AvTS § 9 lg 1 sätestab, et on kohustatud võimaldama juurdepääsu tema valduses olevale teabele seaduses sätestatud korras. Sama paragrahvi lg 2 p-de 1 ja 7 kohaselt on teabevaldaja teabele juurdepääsu võimaldamisel kohustatud tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele teabenõudjal on juurdepääsuõigus ning tagama teabele juurdepääsupiirangutest kinnipidamise. Samuti on teabevaldaja kohustatud avalikustama avalikustamisele kuuluva teabe seaduses sätestatud korras (AvTS § 9 lg 2 p 3).

3. AvTS § 17 lg 1 p 1 kohaselt tuleb teabenõue täita teabevaldaja poolt soovitud viisil, väljastades teabe teisaldavale andmekandjale digitaalselt või teabenõudes märgitud e-posti aadressile. Siin ei saa teabevaldaja otsustada, kas küsitud teave on teabevaldajale vajalik või mis eesmärgil ta teavet soovib. Juhud, millal teabevaldaja võib teabenõude täitmisest keelduda on ära toodud AvTS §-s 23 ning keeldumise korral tuleb keeldumist ka põhjendada, siin ei piisa ainult viitamisest piirangu alusele.

4. AvTS § 23 lg 2 p 3 annab teabevaldajale võimaluse teabenõude täitmisest keelduda kui teabenõude täitmine suure mahu tõttu nõuab teabevaldaja töökorralduse muutmist, takistab

talle pandud avalike ülesannete täitmist või nõuab põhjendamatult suuri kulutusi. AvTS § 23 lg 2 punkti 3 alusel teabenõude täitmisest keeldumise puhul ei ole seadusandja sätestanud konkreetseid kriteeriume, mille alusel teabenõudega küsitava teabe suurt mahtu määratleda (konkreetne lehekülgede arv, ajavahemiku pikkus vms), kõik oleneb konkreetsetest ajaoludest. Küll aga sätestab AvTS § 25 lg 2, et paberkandjal koopiate valmistamise ja väljatrükkide eest tasub teabenõudja kuni 0,19 eurot iga väljastatud lehekülje eest alates 21. leheküljest, kui seadusega ei ole teabe väljastamise eest ette nähtud riigilõivu.

5. Eeltoodust tulenevalt ei saa inspektsiooni hinnangul käsitleda suure mahuna teabenõudeid, mille maht on alla 21. lehekülje, kuna sellises mahus teabe väljastamise eest ka paberkandjal ei ole teabevaldajal õigust tasu küsida. See kui teabe väljaotsimine võib olla aeganõudev, ei anna alust veel teabenõude täitmisest keelduda suure mahu tõttu. Selliseks puhuks näeb AvTS § 19 ette võimaluse pikendada teabenõudele vastamise tähtaega kuni 15 tööpäevani.

13.05.2025 teabenõue

6. 13.05.2025 teabenõude esimeses punktid märkis vaide esitaja, et PTA on osad 2023. ja 2024. aasta vastuskirjad edastanud Webdesktop lingi kaudu. Kuna tänaseks päevaks on paljude linkide ligipääsud aegunud, siis palus vaide esitaja taastada kõikide aegunud Webdesktop linkide juurdepääs. Kui Webdesktop linkidele juurdepääsu ei ole võimalik taastada, siis palus vaide esitajaaegunud Webdesktop linkide all olevad dokumendid väljastada teabenõude korras. St kõik PTA 2023. ja 2024. aasta „vastuskiri“ dokumendid. Vastuskirjad võib väljastada ka uue kehtiva Webdesktop lingi kaudu.

7. Eeltoodust saab Andmekaitse Inspektsioon aru selliselt, et varasemalt on vaide esitajale teabenõude vastuses edastatud link, mille kaudu on võimaldatud mingitele dokumentidele juurdepääs linkide kaudu, mis käesoleval ajal enam ei tööta. Seega on varasemalt vaide esitajale juba teabenõudes soovitud dokumendid edastatud. Ehk vaide esitaja on saanud juba nende dokumentidega tutvuda ning nende sisu on vaide esitajale teada. AvTS § 23 lg 2 p 1 annab teabevaldajale õiguse teabenõude täitmisest keelduda, kui teabenõudjale on varasemalt taotletud teave antud ja teabenõudja ei põhjenda vajadust sama teavet teistkorda saada.

8. Siinkohal juhib inspektsioon vaide esitaja tähelepanu sellele, et teabenõude korras ei saa nõuda dokumendiregistri üle vaatamist ning seal tuvastamist, millised lingid on aegunud ning nende taastamist, mis nõuaks kõikide 2023. ja 2024. aasta vastuskirjade üle vaatamist. Samas ei ole teabenõudest ka võimalik aru saada, kas vaide esitaja on siin mõelnud ainult talle saadetud vastuskirju või kõiki asutusest välja saadetud vastuskirju. Viimasel juhul võib olla tegemist ka suure mahuga. Kui vaide esitaja on siinkohal mõelnud ainult talle saadetud vastuskirju, siis selliste dokumentide sisu peaks vaide esitajal teada olema ning sellisel juhul tuleb vaide esitajal põhjendada, miks ta sama teavet teist korda soovib.

9. Lisaks peab inspektsioon vajalikuks ka selgitada, et teabenõude esitamise mõte ei ole asutusi koormata teabenõuetega, kus küsitakse kõiki olemasolevaid dokumente mitme aasta kohta, vaid teabenõude mõtteks on küsida konkreetseid isikut huvitavat dokumenti. Ka AvTS § 14 lg 1 p 4 kohaselt tuleb teabenõudes märkida taotletava teabe sisu või dokumendi liik, nimetus ja sisu või teabenõudjale teadaolevad dokumendi rekvisiidid, mida antud juhul teabenõudes kajastatud ei ole.

10. Kuigi AvTS § 15 lg 2 kohaselt on teabevaldaja kohustatud teabenõudjat igakülgselt abistama, siis teabenõudest nähtuvalt on soovitud dokumente, mis on varasemalt juba vaide

esitajale väljastatud ning vaide esitaja ei ole põhjendanud, miks ta neid uuesti soovib, siis jääb vaie teabenõude punkti 1 osas rahuldamata. Lisaks ei välista ka inspektsioon seda, et eeltoodud punkti saab käsitleda ka selgitustaotlusena, kuna kõigepealt tuleks hakata välja selgitama, millised lingid ei tööta ja millised töötavad ehk siis teavet tuleks täiendavalt analüüsida ja süstematiseerida.

11. Teabenõude teises punktis palus vaide esitaja teabenõude korras väljastada kõik Xxxxx Xxxxxxx isikuga seotud käskkirjad. Kaasa arvatud PTA-le eelnenud asutuse käskkirjad ja Riigitöötaja iseteeninduspportaali kinnitusdokumentide registris asuvad käskkirjad.

12. Xxxxxx Xxxxxx isikuga seotud käskkirjade väljastamata jätmise osas selgitas PTA, et *vastavalt AvTS § 23 lg 2 p 3 on teabevaldajal õigus teabenõude täitmisest keelduda, kui selle täitmine nõuab ebaproportsionaalselt suuri jõupingutusi, arvestades asutuse suurust, ressursse ja teabevaldaja liiki. Taotletud teave/dokumendid, nõuavad märkimisväärset ajalist ja tööjõukulu otsimiseks, tuvastamiseks ja töötlemiseks. Meie hinnangul nõuaks selle teabenõude täitmine asutuse poolt ebaproportsionaalselt suuri jõupingutusi, suunates oluliselt ressursse kõrvale meie põhiülesannete täitmisest*

13. Eeltoodu jääb Andmekaitse Inspektsioonile arusaamatuks, milles seisneb Xxxxx Xxxxxxx puudutavate käskkirjade välja otsimises suur maht, mis nõuab märkimisväärset tööjõu kuulu võib takistab asutuse igapäevaste tööülesannete täitmist. Inspektsioonile arusaadavalt on vastavad dokumendid asutuse dokumendiregistris registreeritud ja leitavad, mistõttu ei ole nende leidmine ajamahukas ja ei nõua kõikide käskkirjade ükshaaval üle kontrollimist. Isegi kui see nii ei ole ja teabenõude täitmiseks tulekski kõik käskkirjad ükshaaval üle vaadata, siis tuleb vastavad selgitused ka teabenõude täitmisest keeldumisel välja tuua. Teabenõudjale peab teabenõude vastusest olema arusaadav, milles küsitud teabe väljastamisest keeldumisel suur maht seisneb, mis takistab asutuse igapäevaste tööülesannet täitmist. Siin ei piisa ainult viitamisest suurele mahule. Ka ei saa Andmekaitse Inspektsioon nõustuda PTA-ga selles, et Xxxxxx Xxxxx puudutavate käskkirjade küsimise puhul oleks tegemist selgitustaotlusega, kuna küsitud on konkreetseid dokumente. Seega ei olnud 13.05.2025 kogu pöördumise lugemine selgitustaotluseks õiguspärane.

14. Seega tuleb PTA-l vaide esitaja 13.05.2025 teabenõude teine punkt uuesti läbi vaadata ja kas väljastada soovitud käskkirjad või kui jätkuvalt keeldutakse käskkirjade väljastamisest suure mahu tõttu, siis põhjendada, milles täpsemalt suur maht seisneb ja kuidas see takistab asutuse igapäevaste ülesannet täitmist. Seda enam, et reeglina peaksid käskkirjad olema avalikud. Siinkohal juhib inspektsioon ka PTA tähelepanu sellele, et ka teabenõuetele vastamine on teabevaldaja seadusest tulenev ülesanne.

16.05.2025 teabenõue

15. Teise pöördumise esitas vaide esitaja PTA-le 16.05.2025, mille esimeses punktis palus vaide esitaja väljastada järgmise teabe:

- mis oli 07.02.2025 toimunud sündmuse täpne sisu.
- palun nimetada tunnustuse saanud isikute nimed ja saadud tunnustused.
- kui palju oli üritusel osalejaid. PTA pidi täitjale teatama üritusel osalejate lõpliku arvu hiljemalt 24.01.2025.
- mitu inimest PTA-st osales 07.02.2025 toimunud PTA 2025 tunnustussündmusel.
- Kas 07.02.2025 toimunud PTA 2025 tunnustussündmuse osalejatele oli osavõtumaks. Kui oli, siis millises summas.

- väljastada Chandelier Group OÜ 28.11.2024 pakkumus dokument. peale tunnustussündmuse toimumist esitatud Chandelier Group OÜ arve dokument.

16. Teabenõude teises punktis palus vaide esitaja väljastada Xxxxxx Xxxxxxxx kõrgharidust tõendav dokument. Kui Xxxxxx Xxxxxx on läbinud koolitusi (kaasa arvatud täiendkoolitusi ja enesetäiendamisi), siis palus vaide esitaja väljastada õpingute läbimist tõendavad dokumendid.

17. Eeltoodud teabenõude täitmisest keeldus PTA 23.05.2025 teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 2 p 3 alusel põhjendusega, et vaide esitaja poolt edastatud pöördumist arv, sagedus ja sisu on sellised, mis takistavad ameti muude kohustuste täitmist. PTA lisas, et teabeõiguse kuritarvitamine, millega PTA hinnangul on tegemist, avaldab negatiivset mõju riigiasutuse toimimisele.

18. Vastuses inspektsiooni järelepärimisele selgitas PTA, et 16.05.2025 laekunud kiri sisaldas 9 teabenõuet. Seega on PTA hinnangul juba üksnes 16.05.2025 kiri käsitatav kui ulatuslik andmete küsimine. Lisaks võttis amet arvesse vahetult enne 16.05.2025 vaide esitaja poolt esitatud teabenõuded ja selgitustaotlused. 16. maiks olid sama isiku poolt juba esitatud teabenõuded 2., 7., 9. ja 13. mail. Seega on selgitustaotlused esitatud väga lühikese ajavahemiku jooksul ning seda ei saa käsitleda eraldi, vaid tegemist on ulatusliku teabenõudega.

19. Andmekaitse Inspektsioon eeltooduga ei nõustu. See, kas tegemist suuremahulise teabenõudega, mis takistab asutuse ülesannet täitmist, ei saa lähtuda ainult dokumentide arvust ega küsitud andmetest, vaid lähtuda tuleb ka sellest, millised toiminguid on vaja teha teabenõude täitmiseks. Kui mingid arvud on dokumentidest välja võetavad ja küsitaksegi ainult näiteks osalejate arvu, siis ei ole siin kuidagi tegemist suure mahuga, kui selline arvu on mingis dokumendis olemas. Kui aga sellist teavet kogutud ei ole (pöördumises soovitud arvandmeid), siis oli võimalik keelduda nende väljastamisest, mis samuti ei kujuta endast mingit suurt mahtu.

20. Antud juhul puudutab enamik soovitud teavet tunnustamisüritust ja selle maksumust. Siinkohal juhib inspektsioon PTA tähelepanu sellele, et kui selliste ürituste korraldamiseks on kasutatud avalikku raha, siis on igaühel õigus küsida raha kasutamisega seotud dokumente. Ka AvTS 36 lg 1 p 9 ei luba tunnistada asutusesiseks kasutamiseks mõeldud teabeks dokumente riigi või kohaliku omavalitsuse või avalik-õigusliku juriidilise isiku eelarveliste vahendite kasutamise kohta.

21. Lisaka juhib inspektsioon vaide esitaja tähelepanu ka selle, et AvTS § 12 lg 2 kohaselt ei pea raamatupidamisdokumente dokumendiregistris registreerima. Sellisteks dokumentideks on näiteks arved ja nende alusel tehtud väljamaksed, mis kajastuvad reeglina raamatupidamisprogrammis. Eeltoodu ei tähenda siiski seda, et teabenõude korral ei pea neid väljastama. Ka ei saa Andmekaitse Inspektsioon siin nõustuda PTA-ga selles, et ainuüksi 16.05.2025 esitatud pöördumine sisaldas 9 teabenõuet, kuna osad küsimused puudutasid ainult konkreetseid arvnäitajaid ja küsiti pakkumust ja maksedokumente, siis ei ole siin tegemist suure mahuga, mis võimaldaks teabenõude täitmisest keelduda. Seda enam, teabenõude teises punktis soovitud ametniku haridust puudutavaid dokumente PTA-l ei ole, siis ei ole ka siis võimalik dokumente väljastada, mistõttu ei saa ka seda käsitleda suure mahuna. Seega jääb inspektsioonile arusaamtuks, milles 16.05.2025 teabenõudes küsitud teabe puhul suur maht seisneb.

22. PTA on ka suure mahuna märkinud, et vaide esitaja on lühikese aja jooksul esitanud palju pöördumisi, mida juba ise ainuüksi saab käsitleda suure mahuna ning on toonud välja, et vaide esitaja on edastanud ka 02.05, 07.05, 09.05 ja 13.05 teabenõuded.

23. Isegi juhul, kui jaatada, et suure mahuga on tegemist seetõttu, et vaide esitaja on edastanud ka eelnevalt mitmeid teabenõudeid, siis ei saa inspektsiooni hinnangul suure mahuna arvestada neid teabenõudeid, mille vastamise tähtaeg on möödunud ja mida ei ole ka pikendatud. Inspektsiooni hinnangul ei sa asuda seisukohale, kus teabenõudele jäetakse tähtaegselt vastamata ning siis liidetakse kõik eelnevad teabenõuded kokku ja keeldutakse järgmiste teabenõuete täitmisest suure mahu tõttu. Kui ka antud juhul liita kõik eeltoodud teabenõuded kokku on küsitav, kas ka sel juhul oleks tegemist suure mahuga, mis takistaks asutuse avalike ülesannete täitmist.

24. Kui mingi teabe väljastamisest keeldumiseks on muu alus, näiteks PTA-l puudub soovitud teave, siis tuleb keeldumisel viidata õigetele alustele, mitte keelduda teabe väljastamisest suur mahu tõttu, põhjendamata, milles suur maht seisneb.

25. Eeltoodust tulenevalt tuleb PTA-l vaide esitaja 16.05.2025 teabenõude esimene punkt uuesti läbi vaadata ning kas väljastada soovitud tunnustusüritust puudutav teave või keelduda selle väljastamisest kui selleks on seadusest tulev alus.

26. Teabenõude teises punktis soovis vaide esitaja Xxxxxx Xxxxxx haridust tõendavaid dokumente. Vastuses inspektsiooni järelepärimisele on PTA selgitanud, et PTA valduses ei ole vaide esitaja poolt soovitud Xxxxxx Xxxxxxx haridust tõendavaid dokumente. PTA on aga 23.05.2025 oma vastuses 16.05.2025 teabenõudele keeldunud teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 2 p 3 alusel.

27. Siinkohal peab inspektsioon vajalikuks selgitada, et kui asutusel soovitud dokumente ei ole, siis ole põhjendatult keelduda nende väljastamisest suure mahu tõttu, vaid keelduda tuleks AvTS § 23 lg 1 p 2 alusel.

28. See, miks vaide esitajal ei ole õigust nõuda ametnike haridust tõendavaid dokumente, selle kohta on inspektsioon andnud oma põhjalikud selgitused 27.06.2025 tehtud vaideotsuses nr 2.1-3/25/699-1508 ja nr 2.1-3/25/718-1552, mis on edastatud nii PTA-le kui vaide esitajale, mis tõttu ei hakka neid siin üle kordama.

29. Kuna antud juhul PTA valduses ei ole Xxxxxx Xxxxxxx haridust tõendavaid dokumente ning vaide esitajal ei õigus ka neid nõuda, siis jääb vaie teabenõude punktis kaks küsitud teabe osas rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson
jurist
peadirektori volitusel